

Zpráva

o stavu a vývoji
životního prostředí za rok 2018

DEZA, a. s. je výrobcem základních organických látek určených pro další průmyslové využití. Trvale odpovědnému přístupu v komplexní ochraně životního prostředí, protihavarijní připravenosti, provozní bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, je věnována maximální péče.

Představení společnosti

DEZA, a.s., je výrobcem základních aromatických uhlovodíků a dalších chemických látek s téměř 120 letou tradicí. Patří mezi významné podniky na světě v oboru zpracování černouhelného dehtu a surového benzolu. Neustálou obnovou a modernizací používaných výrobních technologií se společnost snaží snižovat vliv chemické výroby na životní prostředí.

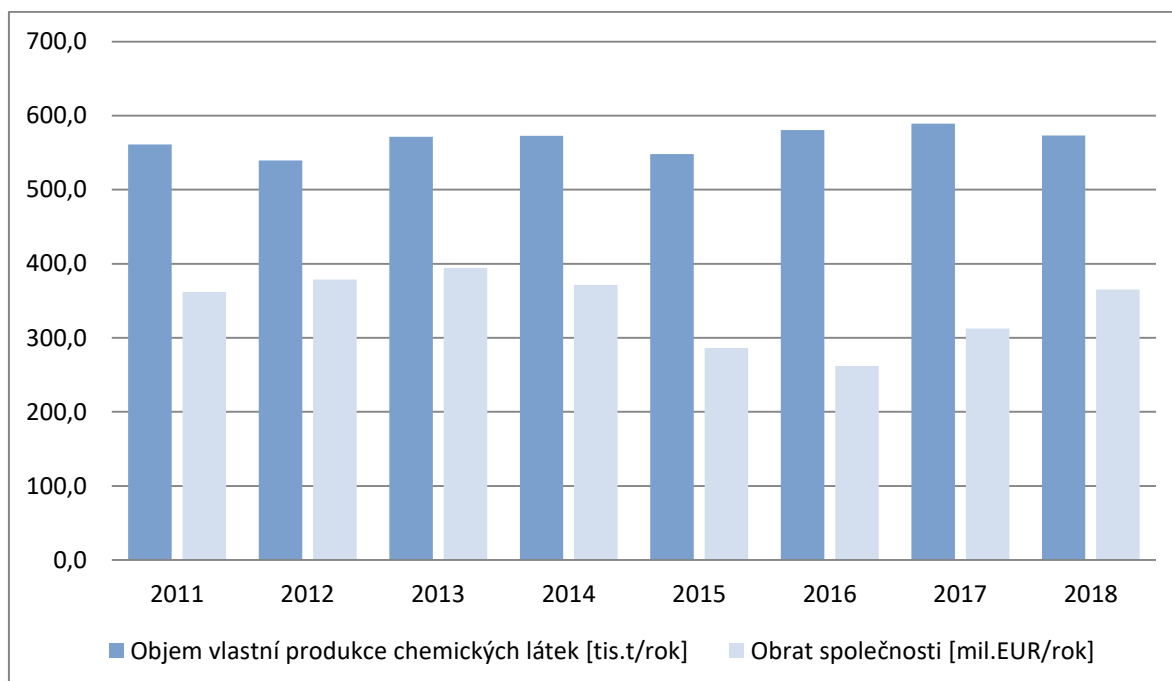
Snižování dopadů výrobní činnosti na životní prostředí a důvěra veřejnosti jsou výsledkem správně nastaveného systému managementu. Celosvětově uznávané systémy ISO 9001 (QMS), ISO 14001 (EMS) jsou ve společnosti DEZA, a.s. certifikovány a pravidelně přezkoumávány. Současně jsou zavedeny systémy 45001 (SMS) a 50001 (EnMS).

Portfolio produktů je velmi široké. Společnost DEZA, a.s. vyrábí aromatické uhlovodíky – benzen, toluen, směs xylenu, dále fenolické látky a polyaromatické uhlovodíky jako např. naftalen, anthracen, karbazol, pyren a dehtové oleje. Z naftalenu je vyráběn ftalanhydrid a následně estery, z anthracenu produkován anthrachinon.

Významným výrobkem je především černouhelná smola, která do zámoří je expedována přes firemní překladiště v polském Świnoujście. Chemické výroby jsou provozovány v sídle společnosti ve Valašském Meziříčí a dále v odloučeném provozu Organik v Otrokovicích. Pro dceřinou společnost CS CABOT spol. s r.o. je vyráběna základní surovina pro výrobu sazí.

DEZA, a.s. má moderně řešenou výrobu energií z konvenčních i alternativních paliv, řízené čištění odpadních vod fyzikálně chemickými procesy a biologickými pochody. K minimalizaci produkce nebezpečných odpadů je uplatňována podniková spalovna průmyslových odpadů.

Společnost DEZA, a.s. je dlouhodobým účastníkem projektu Responsible Care a od roku 1996 je nepřetržitě nositelem ocenění RC s právem užívat logo RC. V roce 2016 bylo toto ocenění obhájeno již po osmé v řadě a osvědčení RC s právem užívat logo RC má platnost do října roku 2020.

Investice a rozvoj

Závazek k neustálému snižování dopadů provozovaných činností a služeb na životní prostředí a zdraví lidí je pravidelně promítnut do investičního plánu technického rozvoje. V roce 2018 byly dokončeny nebo investičně podpořeny následující ekologicky smýšlející projekty a realizace:

- Rekonstrukce a modernizace biologické čistírny odpadních vod
- Náhrada provozní plynové pece C-601 elektrickými ohřivači
- Úprava spalování kapalných odpadů na spalovně odpadů
- Zvýšení zásob užitkové vody a měření průtoku na toku Bečva
- Snižování hlukosti v prostorách dopalovny koncových plynů
- Obnova hořákové komory termické jednotky na provozu fenol

Investice [mil. Kč]	2015	2016	2017	2018
Obnovovací	78,0	203,0	196,1	185,8
Rozvojové	125,5	127,5	222,5	94,5
Ekologické	99,5	20,15	39,9	45,3
Celkem	237,0	341,5	458,5	325,6

Za posledních 25 let bylo do ekologizace zařízení investováno více než tři miliardy korun. Dlouhodobě podíl ekologických investic tvoří více než jednu třetinu celkových investic.

Provozní výdaje na zařízení, související s ekologií, dosáhly v roce 2018 nákladů 261,8 mil. Kč. Dalších 3,2 mil. Kč bylo vynaloženo na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Ochrana ovzduší

DEZA, a.s. je provozovatelem více než 60 stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší, provozovaných v souladu se závaznými podmínkami provozu a ve shodě s požadavky na nejlepší dostupné techniky (BAT), vyjádřené v evropských referenčních dokumentech (BREF).

Celkové emise do ovzduší v roce 2018 a v letech předchozích jsou následující:

Ukazatel [t/rok]	2015	2016	2017	2018
Oxidy síry (SO ₂)	957,637	918,265	1 501,555	815,632
Oxidy dusíku (NO ₂)	697,979	700,202	678,929	652,717
Oxid uhelnatý (CO)	39,221	109,988	191,045	81,285
Oxid uhličitý (CO ₂)	326 415	344 430	341 177	329 030
Tuhé znečišťující látky (TZL)	30,658	20,669	25,363	17,681
Těkavé organické látky (VOC)	18,253	18,524	24,554	20,963
Emise VOC na produkci výroby [%]	0,0033	0,0032	0,0042	0,0037

Emisní úroveň je periodicky ověřována jednorázovými měřeními, prováděnými akreditovanými laboratořemi. Na významných zdrojích jsou uplatňovány kontinuální emisní monitorovací systémy. Náklady za ověřování úrovně emisí dosáhly v roce 2018 výše 1,022 mil. Kč.

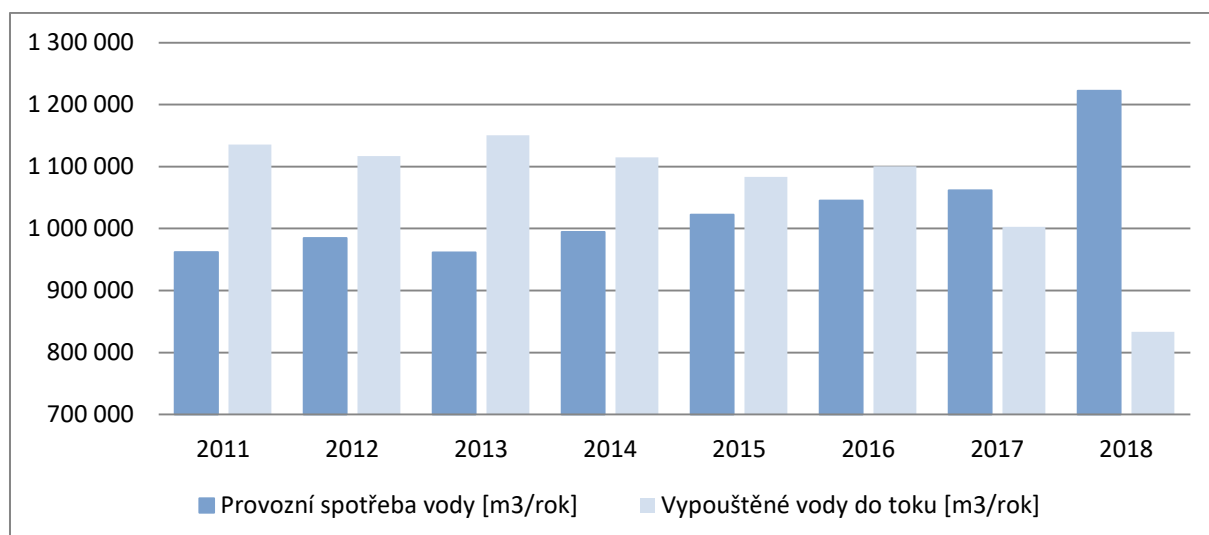
Od roku 2005 je DEZA, a.s. zařazena do evropského systému obchodování s emisními povolenkami skleníkových plynů. Za rok 2018 dosáhly emise CO₂, zahrnuté do agendy EU ETS, úrovně 308 976 tun.

Ve vazbě na provozování denitrifikace, plánované dovybavení středních spalovacích zdrojů o nízko emisní hořáky a hermetizace výroben se v nejbližší době předpokládá další snížení úrovně oxidů dusíku a emisí těkavých organických látek.

Ochrana vod

Prioritou DEZA, a.s. v oblasti ochrany vod je minimalizace dopadů technologických odpadních vod z provozů na kvalitu vody, vypouštěné do recipientu. V říjnu 2018 byla zahájena rekonstrukce biologické čistírny odpadních vod, která bude splňovat požadavky nejlepších dostupných technik (BAT). Intenzifikace čistírny s náklady ve výši 380 mil. Kč bude plánovaně ukončena do května 2020.

Postupné zavádění technik ke snižování úrovně emisí často vede ke zvyšování spotřeby zdrojů, zejména napájecí vody k výrobě tepla a užitkové vody, vynucené přijatými ekologickými opatřeními.

Pravidelně a dlouhodobě je prováděn monitoring podzemních vod. V areálu ve Valašském Meziříčí je provozována hydraulická bariéra, tvořená 11 aktivními vrty, 5 vrty vnitřní linie a 13 monitorovacími vrty, jejichž účelem je zamezení přeskočení kontaminace na podzemních vodách mimo výrobní areál.

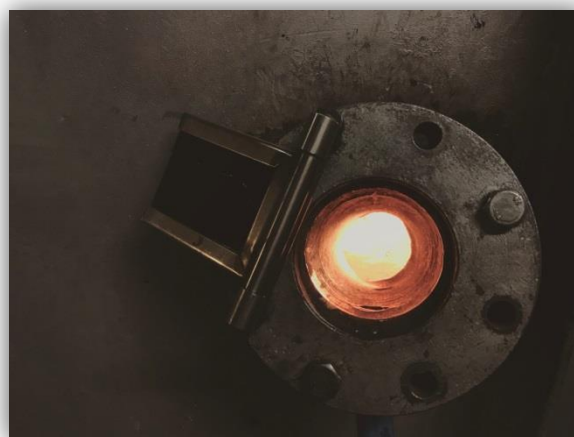
Celkové emise do povrchových vod v roce 2018 a v předchozích letech ukazuje následující tabulka:

Ukazatel [t/rok]	2015	2016	2017	2018
Chemická spotřeba kyslíku (CHSK _{Cr})	33,316	28,527	20,810	28,956
Sloučeniny fosforu (P celk.)	0,364	0,451	0,572	0,644
Sloučeniny dusíku (N anorg.)	18,560	21,110	22,584	20,635
Rozpuštěné anorganické soli (RAS)	622,0	690,5	689,0	753,0
Nerozpuštěné látky (NL)	10,139	9,013	6,348	5,408

Pro vypouštění odpadních vod do vod povrchových, stanovené závaznou podmínkou provozování, jsou stanoveny emisní limity v souladu s požadavkem na dobrý chemický a ekologický stav recipientu.

Průmyslové odpady

Výrobní provozy na sebe logicky navazují tak, že vedlejší a zpravidla méně uplatnitelné produkty jsou jinde zužitkovány jako cenný surovinový zdroj chemických výrob, až v konečné fázi energeticky zhodnoceny jako alternativní palivo. K minimalizaci produkce nebezpečných odpadů je uplatňována podniková spalovna průmyslových odpadů s utilizací tepla, současně provozovaná jako nejlepší dostupná technika. Menší část kapacity spalovny je vyčleněna problematickým odpadům z regionu. Až nespalitelné odpady nebo jinde lépe uplatitelné odpady jsou předávány specializovaným externím firmám s příslušným oprávněním.

Dlouhodobým cílem společnosti DEZA, a.s. je minimalizace produkce odpadů s trvalým záměrem jejich opětovného využití. Celková produkce odpadů dlouhodobě osciluje kolem úrovně 2 %, vztažené k jednotkové produkci relevantní výroby a je uvedena v následující tabulce:

Ukazatel [t/rok]	2015	2016	2017	2018	
Produkce	nebezpečné odpady	7 995	8 871	6 703	10 245
	ostatní odpady	2 289	3 051	9 738	2 949
	odstraněno na spalovně	6 962	8 884	8 576	9 066
	celková produkce	10 284	11 922	16 441	13 194
	na jednotku relevantní výroby [%]	1,88	2,05	2,79	2,30

Oprávněným firmám k nakládání s odpady bylo v roce 2018 předáno celkem 4 113 tun odpadů, z toho 14,2 % bylo materiálově využitelných a jen 23,9 % odpadů bylo posuzováno jako nebezpečných.

Chemická legislativa

Pokračují aktivity, směřující k souladu s požadavky nařízení REACH, CLP i pokynů ECHA. Jsou prováděny oznamovací povinnosti, předepsané pro konkrétní chemické látky nebo směsi při vývozu, výrobě a prodeji. V rámci skupiny European Plasticizers podporujeme aktivity k obhajobě DINP jako látky bezpečné pro současné aplikace. Stěžejním úkolem roku 2018 bylo dokončení žádosti o povolení dehtové smoly (CTP-HT) pro určité aplikace.

Probíhá postupná aktualizace registrační dokumentace výrobků, zahrnující hodnocení rizik látek z hlediska vlivu na zdraví zaměstnanců při výrobě, následných uživatelů při dalším zpracování i z hlediska vlivu na životní prostředí. Je prováděn monitoring stavu osobních ochranných pracovních prostředků na jednotlivých provozech podle expozičních scénářů pro látky a přísně kontrolovaných podmínek pro meziprodukty.

Spotřeba energií

Spotřebu energií v posledních letech dokladuje následující přehled:

Energie [GJ/rok]	2015	2016	2017	2018
Spotřeba tepelné energie	2 023 610	2 249 675	2 193 374	2 072 622
Nákup elektrické energie	129 549	117 246	171 578	146 944
Výroba elektrické energie	156 476	176 992	112 929	138 871
Celková spotřeba energií	2 153 159	2 366 921	2 364 952	2 219 566

Na podnikový systém centrálního zásobování teplem jsou napojeny místní firmy, zprostředkovaně i domácnosti. V roce 2018 bylo externím odběratelům předáno celkem 260 560 GJ tepla, což je asi 11,2 % celkové produkce. Přebytečné a dále nevyužitě teplo slouží k výrobě elektrické energie. Zdrojem tepla jsou chemické výroby, ale i komerční paliva a alternativní paliva z chemických výroby a dále vysoce výhřevné odpady.

Teplárna od roku 2015 je provozována s denitrifikací spalin technikou SNCR, polosuchou metodou odsíření a odprášením spalin na rukávovém filtru. Tyto ekologická opatření, posuzované jako nejlepší dostupné techniky, přispěly k dodržení zpřísněných emisních limitů v následujícím období a současně vedou ke snížení dopadů na životní prostředí při výrobě tepla.

Implementace energetického informačního systému ENERGIS, i zavedení energetického systému managementu hospodaření s energií v souladu s normou ČSN EN ISO 50 001 a stanovení akčních cílů vede k postupnému snižování energetické

náročnosti provozovaných činností, které vykazují v posledních letech sestupný trend.

Kompenzace za znečišťování životního prostředí

Výše poplatků meziročně kolísá ve vazbě na objem výroby, je závislá na skladbě paliv a vstupních surovinách, výsledcích monitoringu, sazbách stanovených legislativou, uplatněných technikách ke snížení úrovně emisí, u skleníkových plynů na spotovém trhu. Náhrady imisních škod jsou dále uplatňovány zemědělsky a lesnický hospodařícími subjekty vyčíslením nedocílené produkce.

Poplatky a náhrady škod [Kč/rok]	2015	2016	2017	2018
Emise odpadních vod do toku	91 481	108 593	715 144	316 386
Exhalace do ovzduší	2 201 300	2 031 000	4 328 400	3 659 200
Náhrady imisních škod	1 153 454	1 201 453	1 275 181	1 150 012
Emise skleníkových plynů	24 295 145	14 555 989	15 622 560	32 606 391

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Bezpečnost a hygiena práce jsou zajišťovány na bázi systémového řízení, kde dochází k opakovaným školením zaměstnanců a k celkové osvětě v této oblasti. Následně dochází ke kontrolní činnosti vedoucími pracovníky společnosti. Nepozornost a podcenění rizika jsou hlavními příčinami úrazů.

V roce 2018 bylo zaznamenáno 10 pracovních úrazů s následnou pracovní neschopností, z toho žádný úraz nebyl smrtelný a nebyla registrována žádná nemoc z povolání. Z těchto 10 úrazů bylo statisticky nejvíce úrazů zaznamenáno při manipulaci s nástroji a předměty.

Pracovní úrazy zaměstnanců	2015	2016	2017	2018
Počet pracovních úrazů	10	12	11	10
Frekvence úrazů ¹⁾	6,2	7,4	6,9	6,2
Četnost úrazů ²⁾	1,01	1,20	1,10	0,98

Poznámky: ¹⁾ počet úrazů na milion odpracovaných hodin; ²⁾ počet úrazů na 100 zaměstnanců

Hygiena práce je zajišťována monitoringem pracovních pomůcek, měřením koncentrace škodlivin v pracovním prostředí, zajišťovaným vlastní akreditovanou analytickou laboratoří. Zjištěné výsledky jsou podkladem pro kategorizaci prací a jsou promítnuty do plánu nápravných opatření.

Prevence a provozní bezpečnost

Vzhledem k množství a s ohledem na rizikovost skladovaných chemických látek se řadí provozovny DEZA, a.s. mezi objekty, na které jsou kladeny zvýšené požadavky na prevenci závažných havárií. V technologii se proto uplatňují akční a pasivní prvky preventivní ochrany, které umožňují včasnou detekci nestandardních stavů a umožňují provedení adekvátních opatření, vedoucích k zamezení havarijní situace.

Každoročně probíhají pravidelné nácviky havarijní připravenosti, zpravidla za účasti podnikového hasičského záchranného sboru,

kteřý se rovněž podílí na dobrovolném systému TRINS, který nabízí nepřetržitou pomoc při řešení mimořádných situací spojených s přepravou či skladováním nebezpečných látek na území ČR.

Identifikační údaje

Obchodní jméno: **DEZA, a.s.**
 Sídlo společnosti: Masarykova 753
 Krásno nad Bečvou
 757 01 Valašské Meziříčí
 Provoz Organik: třída Tomáše Bati 1764
 765 02 Otrokovice
 Identifikační číslo: 00011835
 VAT: CZ 00011835
 Telefon: +420 571 691 111 (recepce)
 +420 571 69 2110 (dispečink)
 Email: info@deza.cz
 Webová stránka: www.deza.cz

Systemy řízení a certifikáty

Responsible Care od roku 1994

ČSN EN ISO 9001 (QMS) od roku 1996

ČSN EN ISO 14001 (EMS) od roku 2012